

باسمه تعالی

تشکیل بانک قرض الحسنه سپه

پیوست نامه شبکه تحلیلگران اقتصاد مقاومتی

یکی از اصلی‌ترین دلایل رشد بی‌ضابطه نقدینگی طی سال‌های گذشته، «نرخ بالای سود بانکی» بوده است. زمانی که نرخ سود بانکی بالا باشد، بانک‌ها برای پوشش آن، باید تسهیلات با نرخ بالا به تولیدکنندگان اعطا نمایند که نتیجه آن، افزایش هزینه‌های تولید است.

این وضعیت، بخشی از تولیدکنندگان را از فرآیند تولید خارج می‌کند؛ در مقابل، فعالیت‌های غیرمولد و سوداگرانه که سوددهی بالایی دارند، به متقاضی اصلی تسهیلات بانکی تبدیل می‌شوند. بنابراین تولید به حاشیه رفته و اقدامات غیرتولیدی توسعه پیدا می‌کند. در نهایت نیز، در شرایطی که بانک نتواند به میزان لازم تسهیلات اعطا نماید، مجبور به استقرار از بانک مرکزی خواهد بود که به افزایش پایه پولی و در نتیجه رشد بی‌ضابطه نقدینگی، منجر خواهد شد.

در نتیجه ضروری است نظام بانکی به سمتی حرکت نماید که به مرور زمان، سود سپرده‌های بانکی کاهش پیدا کند تا این دور باطل و منفی که به تضعیف تولید می‌انجامد و اقتصاد کشور را با بحران مواجه می‌کند، پایان یابد. استفاده از فرصت ادغام ۵ بانک در بانک سپه و تبدیل بانک جدید به بانک قرض الحسنه، آغاز اصلاح حرکت نظام بانکی و قرار دادن آن در مسیری صحیح است. مهمترین بحثی که در این میان پیش می‌آید، «خروج سپرده از بانک» و «کاهش درآمدهای آن» است؛ این موارد در ادامه تشریح شده است.

مسئله خروج سپرده از بانک

یکی از مسائلی که در خصوص تبدیل بانک جدید سپه به بانک قرض الحسنه مطرح می‌شود، خروج سپرده‌ها از بانک جدید به سمت بانک‌های دیگر است. در واقع گفته می‌شود با توجه به اینکه سایر بانک‌ها به سپرده‌ها سود پرداخت می‌کنند، اما سود سپرده در بانک قرض الحسنه سپه کاهش یافته است، سپرده‌ها از این بانک خارج خواهد شد.

بررسی‌ها نشان می‌دهد حجم قابل توجهی از سپرده‌های تجمیع شده در بانک سپه جدید، مربوط به نهادهای نظامی، شرکت‌های تابع آنها و حقوق کارکنان این نهادها خواهد بود. لذا از آنجا که بانک قرض الحسنه سپه تسهیلات ارزان قیمت

ارائه می‌کند، این مهم برای بخش قابل توجهی از این سپرده‌گذاران جذابیت دارد و زمینه اعطای تسهیلات ارزان به آنها را فراهم می‌کند. تجربه موفق بانک قرض‌الحسنه رسالت و افزایش سپرده‌های آن از زمان تشکیل تاکنون، مویدی بر این بحث است.

با این وجود، محتمل است که بخشی از سپرده‌ها نیز از بانک جدید خارج شود؛ لذا می‌توان با یک طراحی هوشمندانه، به گونه‌ای اقدام نمود که این فرآیند مدیریت شده و تحت کنترل بانک انجام شود؛ تا به فعالیت‌های آن لطمه وارد نکند. همچنین که در ازای خروج سپرده، سپرده‌های جدید که انگیزه دریافت تسهیلات دارند، به این بانک وارد خواهد شد.

مسئله درآمدزایی بانک

از دیگر مسائلی که در خصوص تبدیل بانک جدید سپه به بانک قرض‌الحسنه مطرح می‌شود، درآمدزایی این بانک است؛ در واقع گفته می‌شود که بانک قرض‌الحسنه سپه، به چه شکل به عنوان یک بنگاه اقتصادی که باری برای دولت ندارد، فعالیت خواهد کرد؟

بررسی‌ها نشان می‌دهد با تشکیل بانک قرض‌الحسنه سپه، در درآمدزایی و سودآوری بانک جدید، تغییر محسوسی ایجاد نخواهد شد؛ چراکه آنچه مهم است، تفاوت نرخ سود سپرده و نرخ تسهیلات است که با کاهش هر دو، این درآمد می‌تواند همچنان برای بانک ادامه داشته باشد. در واقع درآمد بانک، در زمانی که نرخ سود سپرده و تسهیلات به ترتیب ۲۶ و ۳۰ درصد باشد، با زمانی که این دو نرخ ۰ و ۴ درصد است، تفاوتی ندارد.